

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА**

Т.О. ЧЕРНОНОСОВА

**ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

**«САДОВО-ПАРКОВЕ ТА ЛАНДШАФТНЕ
БУДІВНИЦТВО»**

(для студентів 3 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання за напрямом
підготовки 0921(0601) «Будівництво», зі спеціальності 6.092100 (6.060100)
«Міське будівництво та господарство» (МБГ)

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Садово-паркове та ландшафтне будівництво» (для студентів 3 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання за напрямом 0921(0601) «Будівництво», зі спеціальності 6.092100 (6.060100) «Міське будівництво та господарство» (МБГ)). Укл.: Т.О.Черноносова – Харків: ХНАМГ, 2009.- 24 с.

Укладач: ст. викладач кафедри містобудування Т.О. Черноносова

Затверджено на засіданні кафедри містобудування
протокол № 2 від 01 вересня 2009 р.

Зміст	Стор.
Вступ	4
1. Програма навчальної дисципліни	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	9
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	12
1.4. Рекомендована основна навчальна література	13
1.5. Анотації дисципліни	13
2. Робоча програма навчальної дисципліни	15
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	15
2.2. Зміст дисципліни	16
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями	16
2.2.2. План лекційного курсу	17
2.2.3. План практичних занять	17
2.2.4. Індивідуальне завдання (ІНДЗ)	17
2.3. Самостійна робота студентів	19
2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту	20
2.4.1. Засоби контролю та структура залікового кредиту (заочна форма навчання)	22
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення	22

ВСТУП

Життя всього суспільства, окремих соціальних груп і кожної людини складається із різноманітних процесів праці й відпочинку, які визначаються вимогами до функціональної, матеріальної й композиційної організації просторів не тільки усередині будинків і споруд, але й оточуючих їх територій. Формування природного середовища є складовою частиною сучасного містобудування. Значні міста з великою концентрацією населення, у яких підсилюється вплив несприятливих факторів (забруднення атмосфери, шум, погіршення кліматичних умов), особливо мають потребу в спеціальних територіях, призначених для створення природних умов звичних людині. У системі заходів щодо поліпшення навколишнього середовища в містах важливе місце займають зелені насадження.

Зелене будівництво - багатогалузеве господарство, пов'язане з різними видами мистецтва, архітектурою, інженерними питаннями, питаннями санітарії й гігієни, біології й агротехніки, географії рослин, ландшафтознавством і іншими галузями науки.

Дисципліна «Садово-паркове та ландшафтне будівництво» є необхідною складовою фахової підготовки для кваліфікованого виконання професійних обов'язків фахівців зазначеної спеціальності.

Вивчення дисципліни передбачено протягом одного семестру після чи під час ознайомлення з гуманітарними, культурно-освітніми та природничо-науковими дисциплінами, на яких вона ґрунтується. У свою чергу, дана дисципліна є підставою загально-професійної підготовки і необхідна для засвоєння професійно-орієнтованих дисциплін.

Засвоєння теоретичних знань на лекціях та придбання навичок і умінь на практичних заняттях доповнюється самостійною роботою студентів, для чого передбачений окремий час, що збільшений згідно з вимогами Болонського процесу до якого Україна приєдналася у 2005 році.

Зауважимо, що з часу припинення існування СРСР і отримання Україною самостійності будівництво як галузь в цілому і садово-паркове будівництво зазнали докорінних змін. Тому під час самостійної роботи над підручниками з даної дисципліни виданням до 1991 року необхідно користуватися з оглядом на лекції, в яких надаються необхідні коментарі, що відбивають сучасні зміни в науці і практиці, причетні до даної дисципліни і зазначеної спеціальності. Відповідно до цього розроблений конспект лекцій і вийшли методичні вказівки щодо виконання практичних занять з даної дисципліни, в яких містяться, зокрема, чинні на поточний час нормативні документи.

Програма навчальної дисципліни «Садово-паркове та ландшафтне будівництво» розроблена на основі:

- Освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки бакалаврів – СВО ХНАМГ, напрям – Будівництво, спеціальності – Міське будівництво і господарство, 2007 р.
- Освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів – СВО ХНАМГ, напрям – Будівництво, спеціальності – Міське будівництво і господарство, 2007 р.
- СВО ХНАМГ Навчальний план спеціальності 6.092100 (6.060100) – Міське будівництво і господарство, 2007 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Метою вивчення дисципліни є:

- формування в студентів містобудівного світогляду, заснованого на представленні про навколишнє середовище як про системний багаторівневий природно-антропогенний об'єкт;
- вирішення таких важливих проблем, як охорона і раціональне перетворення природи, гармонійне перетворення жилого, виробничого, рекреаційного середовища, нейтралізація наслідків урбанізації засобами ландшафтної архітектури;
- вивчення характерних рис парків визначених історичних періодів, визначення їх впливу на подальше улаштування парків і можливості використання історичного досвіду в сучасному садово-парковому будівництві;
- засвоєння основ садово-паркового проектування;
- озеленення території міст на основі принципів ландшафтної архітектури, правил та норм містобудівного характеру.

Основним завданням, що вирішується в процесі вивчення дисципліни, є теоретична та практична підготовка є створення естетичної виразності, екологічно здорового навколишнього середовища. При цьому вирішуються наступні питання:

- ландшафтне проектування;
- принципи ландшафтної архітектури;
- створення, утримання і експлуатація територій зелених насаджень різного функціонального призначення;
- проектування, утримання і експлуатація малих архітектурних форм;
- функціональні і композиційні питання.

У курсі також розглядаються характеристики декоративних і біологічних якостей дерев і чагарників, які головним чином впливають на вибір визначених видів деревних рослин для ландшафтних композицій, приведені основні

відомості про композиції насаджень у садах і парках, техніку проектування насаджень і формування їх після посадки.

Предметом вивчення даної дисципліни є система зелених насаджень у місті; проектування зелених насаджень загального користування; обґрунтування проектних рішень з погляду збереження і поліпшення навколишнього середовища; техніко-економічні показники (ТЕП) проектних рішень.

Програма навчальної дисципліни складена відповідно до структурно-логічної схеми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» та задач їх функціональної діяльності.

Навчальна дисципліна «Садово-паркове та ландшафтне будівництво» належить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін за вибором вищого навчального закладу напряму 0921 (0601) «Будівництво» для спеціальності 6.092100 (6.060100) «Міське будівництво та господарство».

Садово-паркове та ландшафтне будівництво – це один з етапів містобудування. Від містобудівника потрібно не тільки знання містобудівної теорії і практики, але і знання інших інженерних вимог до конструкцій, будівельних матеріалів, застосовуваним у будівництві, правил інженерної підготовки, охорони праці і навколишнього середовища та ін. Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на знання отримані під час вивчення базових та професійно-практичних дисциплін таких як:

- *філософія* (у прикладах категорій і законів, що ілюструються розвитком садово-паркового мистецтва у системному підході);
- *фізика* (щодо природних і штучних дій на споруди та причетне до прикладних розділів з будівельної фізики: теплотехніки, природного освітлення, захисту від шуму, акустики);
- *хімія* (щодо природних і антропогенних впливів на конструкції будівель і споруд, застосовуваних будівельних матеріалів);
- *вища математика* (система координат, логарифмування тощо);
- *теоретична механіка* (зокрема, стійкість систем, статично визначені і ін. системи, їх рухливість);

- *інженерна графіка* (проекції об'ємних фігур, їх перетинання, прив'язка до осей координат);
- *інженерна геологія* (види ґрунтів, їх класифікація і властивості);
- *опір матеріалів* (щодо характеру роботи балкових, рамних і ін. архітектурних конструкцій);
- *інженерна геодезія* (системи прив'язки, відмітки рельєфу, розміри кроків і прольотів між пікетами);
- *будівельне матеріалознавство* (сучасні будівельні матеріали, що застосовуються для садово-паркового будівництва);
- *планування міст і транспорт* (системи розселення, функціональне зонування);
- *міська кліматологія* (вплив кліматичних особливостей на навколишнє середовище території міст);
- *урбаністика* (система забудови, щільність населення);
- *міський транспорт, вулиці та дороги* (транспортне обслуговування, класифікація міських вулиць і доріг);
- *комплексне освоєння та утримання міської забудови* (оцінювання рельєфу, організація рельєфу при наявності негативних фізико-геологічних процесів – яругоутворення, підтоплення, затоплення);
- *екологія* (вплив природних та антропогенних факторів на навколишнє середовище, охорона навколишнього середовища);
- *основи менеджменту і маркетингу* (техніко-економічні показники).

На знання отримані під час вивчення даної дисципліни спирається вивчення таких дисциплін як:

- *планування та благоустрій міст* (принципи ландшафтної архітектури, питання озеленення територій, малі архітектурні форми);
- *реконструкція житлових територій* (зовнішній благоустрій міських територій, санітарний благоустрій та ін.);
- *безпека життєдіяльності* (стосовно до параметрів комфортності проживання та відпочинку);

- *охорона праці* (в аспекті різних напрямків виробництва і зведення споруд);
- *метрологія і стандартизація* (уніфікація і типізація, стандартизація параметрів ІБС, замінність промислових виробів як елементів систем і підсистем);
- *основи економічної теорії* (порівняльна вартість проектних рішень, їх частин чи окремих конструкцій);
- *основи пожежної безпеки, пожежна профілактика у будівництві*;
- *техніко-економічні обґрунтування в містобудівництві*.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Садово-паркове та ландшафтне будівництво (2 кредити/72 години)

ЗМ. 1.1. Основи зеленого будівництва в містах (1 кредит)

Тема 1. Вступ

Визначення курсу, його склад і зміст, зв'язок з іншими дисциплінами. Фактори, що впливають на розвиток садово-паркового мистецтва (природно-кліматичні, соціальні, естетичні, технічні та ін.).

Тема 2. Історичний обсяг садово-паркового мистецтва

Садово-паркове мистецтво Давнього Світу та Давнього Сходу.

Садово-паркове мистецтво Індії, Китаю, Японії, Ірану (Персії). Сади при гробницях. Садово-паркове мистецтво античного міста та раннього Середньовіччя. Садово-паркове мистецтво Античної Греції та Давнього Риму. Сади епохи Відродження. Особливості ув'язки забудови з природою, рельєфом. Принципи планування італійського саду. Використання водних пристроїв, появлення боскетів в італійських садах.

Садово-паркове мистецтво Франції XVII-XVIII ст.

Сади в стилі бароко, особливості планування, засоби формування просторів. Садово-паркове мистецтво епохи капіталізму. Пейзажні парки Європи XVIII-XX ст.

Особливості планувальної організації парку в Англії.

Садово-паркове мистецтво другої половини XIX початку XX ст., появлення громадських садів у містах, засоби їх планувальної організації.

Створення дендраріїв, моносадів. Появлення лісопарків, скверів, бульварів, як складових частин міського середовища. Засоби планувальних рішень парків Англії, США, Франції та ін.

Російське садово-паркове мистецтво.

Тема 3. Роль зелених насаджень в поліпшенні міського середовища

Особливості міських екологічних умов. Архітектурно-художнє значення зелених насаджень. Санітарно-гігієнічне значення зелених насаджень. Роль зелених насаджень в організації відпочинку міського населення.

Тема 4. Основні поняття про ландшафти

Поняття ландшафту та пейзажу. Основні компоненти ландшафту. Природний, культурний та міський ландшафти. Сприйняття ландшафту. Класифікація ландшафту. Характеристики двох стильових напрямків, що склалися в садово-парковому будівництві - регулярного та пейзажного (ландшафтного) стилю.

Принципи ландшафтного планування.

Принцип контрасту та раптовості. Принцип лінійної перспективи. Принцип простоти та логічності. Принцип чергування відкритих та закритих просторів.

Тема 5. Рослинний матеріал в садово-парковому та ландшафтному будівництві

Характеристика основних хвойних, листяних декоративних деревочагарникових рослин, які використовуються у садово-парковому будівництві. Графічне зображення рослинного матеріалу.

Композиційні елементи зелених насаджень, які засновуються у садово-парковому будівництві.

Масиви, гаї, галявини, крупні групи, ландшафтні групи, одинарі (солітери), алеї та рядові насадження, стрижені форми, боскети, живоплоти, ліани та вертикальне озеленення.

Декоративні трав'яні рослини.

Основні принципи та композиційні елементи квіткового оформлення. Асортимент квітково-декоративних рослин. Кольорова характеристика та

рекомендовані сполучання квітково-декоративних рослин. Класифікація квітників. Утворення квітників та догляд за ними. Утворення газонів. Класифікація та догляд за ними.

ЗМ. 1.2. Ландшафтне будівництво і озеленення міських територій (1 кредит)

Тема 6. Система зелених насаджень в місті

Принципи формування системи зелених територій міста. Основні елементи системи озеленення. Функціональна структура системи озеленення. Насадження загального, обмеженого користування та спеціального призначення. Нормування та розміщення зелених насаджень. Вітчизняні та закордонні практики озеленення.

Тема 7. Об'єкти озеленення в містах

Міські сквери. Бульвари. Насадження на міських вулицях. Міські парки. Дитячі парки. Зони масового відпочинку. Ботанічні парки та сквери. Спортивні парки. Меморіальні парки. Парки-заповідники. Парки культури та відпочинку. Лісопарки. Зимові сади.

Тема 8. Малі архітектурні форми

Малі архітектурні форми в садах та парках. Інженерні споруди парків. Декоративні споруди, скульптури, фонтани, декоративні та плескальні водоймища, трельяжі, перголи, альтанки, павільйони, лави, садово-паркові меблі, огорожі.

Тема 9. Міські водоймища

Природні та штучні водоймища, їх розташування, благоустрій, заходи утворення. Декоративні водоймища, фонтани та інші пристрої. Заходи розрахунку пляжів, та їх благоустрій. Гідропарки. Лугопарки.

Тема 10. Посадка дерев та чагарників

Підготовка ґрунту. Стандарти на декоративні дерева та чагарники. Джерела одержання декоративних дерев та чагарників. Часи посадки, підготовка дорослих дерев та чагарників до посадки, посадка дерев та чагарників, догляд за ними.

Тема 11. Процес проектування об'єктів озеленення

Склад та короткий зміст проектних матеріалів при проектуванні населених пунктів. Процес проектування об'єктів озеленення. Проектування та формування елементів паркового ландшафту.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Типові задачі діяльності, у яких використовуються вміння та знання	Виробничі та соціальні функції, до яких відносяться типові задачі діяльності
<p>Робити необхідні розрахунки для ландшафтного проектування.</p> <p>Знаходити оптимальне архітектурно-планувальне рішення території зелених насаджень різних видів, спираючись на основні принципи ландшафтно-архітектурної архітектури, правила та норми містобудівного характеру.</p> <p>Використовувати біологічні та декоративні якості дерев і чагарників для озеленення міських територій, з урахуванням їх ролі в поліпшенні навколишнього середовища, формувати зелені насадження після посадки.</p> <p>Знати правове забезпечення та регулювання містобудівних процесів.</p> <p>Вміти вирішувати проблеми, що пов'язані зі збереженням і поліпшенням навколишнього середовища.</p> <p>Впроваджувати містобудівні проекти зеленого будівництва в містобудівну документацію.</p> <p>Знати соціальні, естетичні, техніко-економічні основи садово-паркового будівництва.</p> <p>Проведення патентного пошуку і літературного огляду.</p> <p>Планування, проведення та обробка результатів дослідницької роботи.</p> <p>Впровадження науково-дослідницьких розробок в виробництво.</p>	<p>Розробка проектів генеральних планів територій зелених насаджень загального користування.</p> <p>Створення, утримання і експлуатація територій зелених насаджень різного функціонального призначення.</p> <p>На основі принципів ландшафтно-архітектурної архітектури, правил та норм містобудівного характеру проектування, утримання і експлуатація малих архітектурних форм.</p> <p>Вміти скласти баланс території і техніко-еко-номічні показники території, зелених насаджень загального користування.</p> <p>Розробка технічної документації</p> <p>Впровадження проектних рішень</p> <p>Виконання науково-дослідних робіт</p>	<p>Проектна</p> <p>Технологічна</p> <p>Експлуатаційна</p> <p>Методична та прогностична</p> <p>Впровадницька</p> <p>Дослідницька</p>

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. ДБН 360-92*. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень.-К., 1992.
2. Озеленение городов. Сборник. - Киев: Будівельник, 1966.
3. Горохов В.А. Городское зеленое строительство. - М.: Стройиздат, 1991.
4. Теодоровский В.С. Озеленение населенных мест. - М.: МГУЛ, 1984.
5. Малько И.М. Садово-парковое строительство и хозяйство. – М. 1962.
6. Бакутис В.Э. Инженерное благоустройство городских территорий. - М.: Стройиздат, 1979.
7. Горохов В.А., Расторгуев О.С.. Инженерное благоустройство городских территорий и населенных мест.- М.: Стройиздат, 1994.
8. Гостев В.Ф. Проектирование садов и парков.- М.: Стройиздат, 1991.
9. Жирнов А.Д. Будівництво і експлуатація садово-паркових об'єктів. Навчальний посібник для курсового та дипломного проектування. - Львів, 1999.
10. Братина В.Н., Белова З.Н., Сидоренко В.М. Вертикальное озеленение зданий и сооружений.- К.: Будівельник, 1980.
11. Пономарев И.П. Инженерное благоустройство городских территорий.- Киев: УМК ВО. 1989.
12. Горохов В.А., Лунц Л.Б. Парки мира. - М.: Стройиздат, 1985.
13. Тихонов В.І. Озеленення міст і селищ. - К., Будівельник, 1990.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

«Садово-паркове та ландшафтне будівництво»

Напрямок: 0921 (0601) – Будівництво, **спеціальність:** 6.092100 (6.060100)
- Міське будівництво і господарство (МБГ).

Курс третій; **семестр:** шостий (весняний).

Обсяг навчального часу: загальний обсяг – 2 кредити/72 години, в т.ч. лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 40 год.

Форми контролю: атестація за змістовими модулями; виконання РГР; залік.

Мета та завдання вивчення дисципліни: вивчення характерних рис парків визначених історичних періодів, засвоєння основ садово-паркового проектування, озеленення території міст на основі принципів ландшафтно-архітектури, правил та норм містобудівного характеру.

Предмет вивчення у дисципліні: система зелених насаджень у місті; проектування зелених насаджень загального користування; обґрунтування проектних рішень з погляду збереження і поліпшення навколишнього середовища; техніко-економічні показники (ТЕП) проектних рішень.

Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Садово-паркове та ландшафтне будівництво (2 кредити/72 години)

ЗМ. 1.1. Основи зеленого будівництва в містах (1 кредит)

ЗМ. 1.2. Ландшафтне будівництво і озеленення міських територій (1 кредит)

Аннотация программы учебной дисциплины

«Садово-парковое и ландшафтное строительство»

Направление: 0921 (0601) – Строительство, **специальность:** 6.092100 (6.060100) – Городское строительство и хозяйство (ГСХ).

Курс третий; **семестр:** шестой (весенний).

Объем учебного времени: общий объем – 2 кредита/72 часа, в т.ч. лекции – 16 час., практические занятия – 16 час.; самостоятельная работа – 40 час.

Формы контроля: аттестация по содержательным модулям; выполнение РГР; зачет.

Цели и задачи изучения дисциплины: изучение характерных черт парков различных исторических периодов, овладение основами садово-паркового проектирования, озеленения территории городов на основе принципов ландшафтной архитектуры, правилами и нормами градостроительного характера.

Предмет изучения дисциплины: система зеленых насаждений в городе; проектирование зеленых насаждений общего пользования; обоснование проектных решений с точки зрения сохранения и улучшения окружающей среды; технико-экономические показатели (ТЭП) проектных решений.

Информационный объем (содержание) дисциплины

Модуль 1. Садово-парковое и ландшафтное строительство (2 кредита/72 часа)

СМ 1.1. Основы зеленого строительства в городах (1 кредит)

СМ 1.2. Ландшафтное строительство и озеленение городских территорий (1 кредит)

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2.1. - Загальний обсяг навчальної роботи студента за спеціальностями, спеціалізаціями, освітньо-кваліфікаційними рівнями

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Освітньо-кваліфікаційний рівень (бакалавр, спеціаліст, магістр)	Дата затвердження ректором робочого навчального плану	Статус дисципліни	Всього кредит/ /годин
Міське будівництво та господарство (6.092100 (6.060100), МБГ)	Бакалавр	2006 р.	О	2 кредити/ /72 години

Таблиця 2.2. - Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи (за робочими навчальними планами *денної форми навчання*)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього кредит/годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Ауди торні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лек -ції	Практ ичні, семіна ри	Лаб ораторні		Кон. роб.	КП/ /КР	РГР		
Міське будівництво та госпо-дарство (6.092100 (6.060100), МБГ)	2/72	6	32	16	16	-	40	-	-	25	-	6

Таблиця 2.3. - Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи (за робочими навчальними планами *заочної форми навчання*)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього кредит/годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Ауди торні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лек- ції	Прак- тичні, семі- нари	Лабор аторні		Кон. роб.	КП/ /КР	РГР		
Міське будівництво та госпо-дарство (6.092100 (6.060100), МБГ)	2/72	7	10	6	4	-	62	30	-	-	-	7

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Садово-паркове та ландшафтне будівництво (2 кредити/72 години)

Змістовні модулі (ЗМ):

ЗМ. 1.1. Основи зеленого будівництва в містах (1 кредит)

Навчальні елементи:

- Фактори, що впливають на розвиток садово-паркового мистецтва;
- Історичний обсяг садово-паркового мистецтва;
- Роль зелених насаджень в поліпшенні міського середовища;
- Поняття ландшафту та пейзажу;
- Принципи ландшафтного планування;
- Характеристика основних хвойних, листяних декоративних дерево-чагарникових рослин;
- Композиційні елементи зелених насаджень;
- Декоративні трав'яні рослини;
- Основні принципи та композиційні елементи квіткового оформлення.

ЗМ. 1.2. Ландшафтне будівництво і озеленення міських територій (1 кредит)

Навчальні елементи:

- Основні елементи системи озеленення;
- Об'єкти озеленення в містах;
- Малі архітектурні форми;
- Міські водоймища;
- Часи посадки, підготовка дорослих дерев та чагарників до посадки, посадка і догляд за ними;
- Процес проектування об'єктів озеленення;
- Проектування та формування елементів паркового ландшафту.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та формами навчальної роботи студента

Таблиця 2.4. - Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістовні модулі	Всього кредит/годин	Обсяг у годинах							
		Денне навчання				Заочне навчання			
		Л	П	Лз	СРС	Л	П	Лз	СРС
Модуль 1. Садово-паркове та ландшафтне будівництво (6 семестр для денної форми навчання, 7 семестр – для заочної форми навчання)	2/72	16	16	-	40 (у т.ч. 25 годин РГР)	6	4	-	62 (в т.ч. 30 годин контр. робота)
ЗМ.1.1. Основи зеленого будівництва в містах	1/36	8	8	-	20	3	2	-	31
ЗМ.1.2. Ландшафтне будівництво і озеленення міських територій	1/36	8	8	-	20	3	2	-	31

2.2.2. План лекційного курсу

Таблиця 2.5. – План лекційного курсу

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)	
	6.092103, МБГ	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Вступ	1	0,25
Тема 2. Історичний обсяг садово-паркового мистецтва	1	0,25
Тема 3. Роль зелених насаджень в поліпшенні міського середовища	2	0,5
Тема 4. Основні поняття про ландшафти	2	1
Тема 5. Рослинний матеріал в садово-парковому та ландшафтному будівництві	2	1
Тема 6. Система зелених насаджень	1	1
Тема 7. Об'єкти озеленення в містах	1	1
Тема 8. Малі архітектурні форми	2	0,25
Тема 9. Міські водоймища	2	0,25
Тема 10. Посадка дерев та чагарників	1	0,25
Тема 11. Процес проектування об'єктів озеленення	1	0,25
<i>Разом</i>	<i>16</i>	<i>6</i>

2.2.3. План практичних занять

Таблиця 2.6. – План практичних занять

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)	
	6.092103, МБГ	
	Денна форма	Заочна форма
1. Аналіз території згідно з містобудівними умовами	2	0,25
2. Аналіз планувально-просторової ситуації ділянки	2	0,25
3. Функціональне зонування території	2	0,5
4. Проектування дитячих комплексних майданчиків	2	1,0
5. Проектування майданчиків відпочинку дорослих	2	0,5
6. Проектування клумб	2	0,5
7. Проектування рабаток	2	0,5
8. Проектування міксбордеру	2	0,5
<i>Разом</i>	<i>16</i>	<i>4</i>

2.2.4. Індивідуальні завдання

Розрахунково-графічна робота «Садово-паркове і ландшафтне будівництво» (денна форма навчання)

Розрахунково-графічна робота складається з креслень та розрахунків.

Обсяг графічної частини розрахунково-графічного завдання - 7-8 аркушів ватману формату А3, які оформлюються в вигляді альбому. Всі креслення виконують в туші, якщо є необхідність ілюмінують аквареллю. Всі розрахунки і

пояснення вносять до робочого зошиту. Основою для виконання робіт є одержане студентом завдання. Воно складається з текстової і графічної частин. Текстова частина містить в собі район розміщення міста, функціональне призначення території зеленого будівництва, перелік існуючих зелених насаджень, їх санітарний стан, перелік установ та інших об'єктів, розмір їх території. Склад робіт:

1. знайомство з текстовою частиною завдання і копіювання топографічної схеми (1 година);
2. визначення розміру території зеленого будівництва і його основних елементів (1 година);
3. аналіз території згідно з умовами її придатності для розміщення тих чи інших функціональних зон (1 година);
4. розробка ескізів майданчиків різного призначення (10 годин);
5. розробка ескізів квітників (10 годин);
6. остаточне оформлення розрахунково-графічної роботи (2 години)

Разом - 25 годин

Контрольна робота «Садово-паркове і ландшафтне будівництво» (заочна форма навчання)

Контрольна робота складається з креслень формату А3, які оформлюються у вигляді альбому. Всі креслення виконують олівцем, якщо є необхідність ілюмінують кольором. Необхідні розрахунки виносять в табличній формі на листи. Основою для виконання робіт є одержане студентом завдання. Воно складається з текстової і графічної частин. Текстова частина містить в собі район розміщення міста, функціональне призначення території зеленого будівництва, перелік існуючих зелених насаджень, їх санітарний стан, перелік установ та інших об'єктів, розмір їх території. Склад креслень:

1. знайомство з текстовою частиною завдання і копіювання топографічної схеми (1 година);
2. визначення розміру території зеленого будівництва і його основних елементів (1 година);
3. аналіз території згідно з умовами її придатності для розміщення тих чи інших функціональних зон (2 години);

4. розробка ескізів майданчиків різного призначення (12 годин);
5. розробка ескізів квітників (12 годин);
6. остаточне оформлення і захист контрольної роботи (2 години)

Разом - 30 годин

2.3. Самостійна навчальна робота студента *(денна форма /заочна форма)*

Для опанування матеріалу дисципліни «Садово-паркове та ландшафтне будівництво» крім аудиторної роботи (лекції, практичні заняття) значна увага приділяється самостійній роботі. Самостійна робота студента (СРС) складається:

- з роботи над підручниками, з довідковими матеріалами та вивчення додаткової літератури за темами лекцій, практичних занять;
- підготовки до практичних занять;
- підготовки до проміжного та підсумкового контролю;
- виконання розрахунково-графічної чи контрольної роботи.

Все це супроводжується консультаціями викладачів з теоретичних і практичних питань.

Перелік питань для самостійної роботи

1. Історичний обсяг садово-паркового мистецтва – 2 години/3 години.
2. Поняття ландшафту та пейзажу. Основні компоненти ландшафту. Природний, культурний та міський ландшафти. Сприйняття ландшафту – 1 година/3 години.
3. Характеристика основних декоративних дерево-чагарникових рослин – 1 година/2 години.
4. Композиційні елементи зелених насаджень, які засновуються у садово-парковому будівництві – 1 година/2 години.
5. Підбір квіткових рослин для квітників – 1 година/3 години.
6. Підбір обладнання для майданчиків різного призначення – 2 години/3 години.
7. Принципи формування зелених територій міста. – 1 година/2 години.
8. Вибір дерево-чагарникових порід – 1 година/2 години.
9. Планувальна схема об'єктів озеленення в місті. Споруди та їх розміщення. Баланс території – 1 година/4 години.

10. Приклади малих архітектурних форм, що розташовуються на території міст – 1 година/2 години.

11. Природні та штучні водоймища, їх розташування, благоустрій, заходи утворення – 1 година/2 години.

12. Посадка дерев та чагарників – 1 година/2 години.

13. Економічні питання зеленого будівництва – 1 година/2 години.

14. Виконання, оформлення і захист розрахунково-графічної роботи – 25 годин (для денної форми навчання).

15. Виконання, оформлення і захист контрольної роботи – 30 годин (для заочної форми навчання)

Разом – 40 годин/62 години

2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Таблиця 2.7. – Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо) та їх стислий зміст	Розподіл балів, %
Модуль 1. Садово-паркове та ландшафтне будівництво	
<i>Поточний контроль зі змістових модулів</i>	70%
<i>ЗМ. 1.1. Основи зеленого будівництва в містах</i>	
1. Поточний контроль присутності студентів і засвоєння ними тем лекцій здійснюється за персональними письмовими відповідями на тести по кожній темі.	5%
2. Контрольна робота (тестування) зі змістовного модулю 1.1	15%
3. Оцінювання практичних занять	5%
4. Поетапне оцінювання виконання РГР (25% загального обсягу РГР)	10%
<i>Всього за змістовним модулем 1.1</i>	35%
<i>ЗМ. 1.2. Ландшафтне будівництво і озеленення міських територій</i>	
1. Поточний контроль присутності студентів і засвоєння ними тем лекцій здійснюється за персональними письмовими відповідями на тести по кожній темі.	5%
2. Контрольна робота (тестування) зі змістовного модулю 1.2	15%
3. Оцінювання практичних занять	5%
4. Поетапне оцінювання виконання РГР (90% загального обсягу РГР)	10%
<i>Всього за змістовним модулем 1.2.</i>	35%
<i>Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1.</i>	30%
1. Підсумковий тест	10%
2. Оцінювання виконання РГР (захист РГР)	20%
Всього за Модулем 1	100%

Контроль знань і вмінь студентів здійснюється згідно з методикою модульно-рейтингової системи. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекцій, практичних занять та виконання розрахунково-графічної роботи. Метою такого контролю є перевірка засвоєння тем лекцій та рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Контрольні роботи проводяться по всіх змістовних модулях у формі тестування. Тести складаються з питань лекційного матеріалу і самостійної роботи, об'єм відповіді зараховується в балах. Враховується в балах конспектування тем для самостійного вивчення. Окремо враховується в балах повнота, якість і вчасність виконання практичних завдань. Виконання РГР оцінюється поетапно. Закінчену РГР студент захищає, за що отримує оцінку, яка враховує бали отримані при поетапному оцінюванні.

Критеріями оцінювання всіх форм вивчення дисципліни є:

- ступінь засвоєння, розуміння матеріалу, використання сучасної літератури з поставлених питань;
- уміння поєднувати теорію з практикою, вміння обґрунтувати прийняті рішення;
- вміння логічно і узагальнено викладати матеріал в письмових роботах, робити висновки.

Врешті підсумковою кількістю балів визначається рейтинг студента.

Залік проводиться в письмовій формі підсумковим тестуванням з урахуванням поточного контролю. Зміст тестів затверджується на засіданні кафедри.

Умовою допуску до заліку є:

- сума накопичення балів за змістовними модулями (не менше 51%);
- захист РГР з отриманням позитивної оцінки.

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів академії в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.8).

**Таблиця 2.8. - Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів
(для модульно-рейтингового контролю)**

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
Більше 90-100 включно	Відмінно	A
Більше 80-90 включно	Добре	B
Більше 70-80 включно		C
Більше 60-70 включно	Задовільно	D
Більше 50-60 включно		E
Більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
Від 0-25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4.1. Засоби і форми підсумкового контролю (заочна форма навчання)

Підсумковий контроль знань складається з оцінювання теоретичних та практичних навичок, які студенти заочної форми навчання отримали під час вивчення курсу. При оцінюванні практичних навичок в балах враховується повнота і якість виконання практичних завдань, а також виконання контрольної роботи. Контрольну роботу студент захищає, за що отримує диференційовану оцінку.

Підсумковий контроль теоретичних знань проводиться в формі заліку. Залік проводиться усно або у письмовій формі підсумковим тестуванням. Зміст тестів затверджується на засіданні кафедри.

Умовою допуску до заліку є:

- виконання практичних завдань;
- захист контрольної роботи з отриманням позитивної оцінки.

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. ДБН 360-92*. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень.-К., 1992.	ЗМ. 1.1, ЗМ. 1.2
2. Тихонов В.І. Озеленення міст і селищ. - К., Будівельник, 1990	ЗМ. 1.1 (теми 3-5) ЗМ. 1.2 (теми 6,10,11)
3. Горохов В.А. Городское зеленое строительство. - М.: Стройиздат, 1991.	ЗМ. 1.1. (теми 1-5) ЗМ. 1.2 (теми 6-10)
4. Горохов В.А., Лунц Л.Б. Парки мира. - М.: Стройиздат, 1985.	ЗМ. 1.2 (теми 2,6,7)

Продовження табл.

1	2
5. Бакутис В.Э. Инженерное благоустройство городских территорий. М.: Стройиздат, 1979.	ЗМ.1.2 (тема 2)
6. Горохов В.А., Расторгуев О.С.. Инженерное благоустройство городских территорий и населенных мест.	ЗМ.1.2.
7. Гостев В.Ф.. Проектирование садов и парков. - М.: Стройиздат, 1991.	ЗМ. 1.2 (теми 2,6,7)
2. Додаткові джерела	
1. Озеленение городов. Сборник.- Киев: Будівельник, 1966.	ЗМ. 1.1, ЗМ. 1.2
2. Пономарев И.П. Инженерное благоустройство городских территорий.- Киев: УМК ВО. 1989.	ЗМ. 1.1 (тема 4)
3. Жирнов А.Д. Будівництво і експлуатація садово-паркових об'єктів. Навчальний посібник для курсового та дипломного проектування. - Львів, 1999.	ЗМ. 1.2 (теми 9,10)
4. Малько И.М. Садово-парковое строительство и хозяйство. – М. 1962.	
5. Теодоровский В.С. Озеленение населенных мест.- М.: МГУЛ, 1984.	ЗМ. 1.1, ЗМ. 1.2
6. Братина В.Н., Белова З.Н., Сидоренко В.М. Вертикальное озеленение зданий и сооружений.- К.: Будівельник, 1980.	ЗМ. 1.2 (тема 10)
3. Методичне забезпечення (Реєстри методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Програма навчальної дисципліни "Садово-паркове та ландшафтне будівництво"	При розробці робочої навчальної програми дисципліни
2.Методичні вказівки до виконання практичних занять, розрахунково-графічної і самостійної роботи з дисципліни «Садово-паркове та ландшафтне будівництво». Уклад. Т.О. Черноносова. Харків: ХНАМГ, 2007.	Практичні заняття, РГР, СРС
3. Демонстраційний матеріал, схеми, слайди	Лекції
4. Персональні комп'ютери типу RI, IBM	РГЗ, практичні заняття, СРС
5.Програмне забезпечення: WORD, EXEL AVTO CAD, POTOSHOP, COROL	РГЗ, практичні заняття, СРС
4. Internet ресурси	
1. Цифровий репозиторій ХНАМГ //www/ksame/ua	ЗМ.1.1, ЗМ.1.2, практичні заняття, РГЗ, СРС

Навчальне видання

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Садово-паркове та ландшафтне будівництво» (для студентів 3 курсу денної та 4 курсу заочної форм навчання за напрямом 0921 (0601) «Будівництво», зі спеціальності 6.092100 (6.060100) «Міське будівництво та господарство» (МБГ)).

Укладач: ст. викладач кафедри містобудування Т.О. Черноносова

План 2009, поз. 947

Підп. до друку 14.10.2009. Друк на ризографі. Замовлен. № 5204	Формат 60x84 1/16 Умовн.-друк. арк. 1,0. Тираж 10 прим.	Папір офісний Обл.-вид.арк. 1,3
61002, ХНАМГ, м. Харків, вул. Революції, 12 Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ.		
61002, Харків, вул. Революції, 12		